

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Vabariigi Valitsus
määrus
algtekst-terviktekst
10.06.2023
RT I, 31.05.2023, 4

Kaarmise-Jõempa looduskaitseala moodustamine ja kaitse-eeskiri¹

Vastu võetud 25.05.2023 nr 52

Määrus kehtestatakse [looduskaitseaduse](#) § 10 lõike 1, § 11 lõike 1 ja § 12 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Ala kaitse alla võtmine ja kaitse-eesmärk

(1) Looduskaitsealana võetakse kaitse alla Saare maakonnas Saaremaa vallas Kaarmise ja Jõempa külas asuv ala, mille nimeks saab Kaarmise-Jõempa looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*).

(2) Kaitseala kaitse-eesmärk on kaitsta:

- 1) metsa- ja sookooslusi, karstiala, kaitsealuseid liike ning nende elupaiku;
- 2) elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50) nimetab I lisas: liivikud (2330)³, looduslikult rohketoitelised järved (3150), liigirikkad madalsood (7230), vanad loodusmetsad (9010*), vanad laialehised metsad (9020*) ning soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*);
- 3) kaitsealuseid linnuliike ja nende elupaiku: laululuik (*Cygnus cygnus*), karvasjalg-kakk (*Aegolius funereus*), sookurg (*Grus grus*), merikotkas (*Haliaeetus albicilla*) ja hallpõsk-pütt (*Podiceps grisegena*);
- 4) kaitsealuseid seeneliike ja nende elupaiku: sellerheinik (*Tricholoma apium*) ja pruunikas mütsnarmik (*Phellodon fuligineoalbus*, *Bankera fuligineoalba*).

(3) Kaitseala maa- ja veeala jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele sihtkaitsevööndiks ja piiranguvööndiks.

(4) Kaitsealal tuleb arvestada looduskaitseaduses sätestatud piiranguid käesolevas määruses ettenähtud erisustega.

§ 2. Kaitseala piir

Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.

§ 4. Kaitse alla võtmise ja piirangute põhjendused

Määruse seletuskirjas⁵ on esitatud põhjendused:

- 1) kaitse alla võtmise eesmärkide vastavuse kohta kaitse alla võtmise eeldustele;
- 2) loodusobjekti kaitse alla võtmise otstarbekuse kohta;
- 3) kaitstava loodusobjekti tüübi valiku kohta;
- 4) kaitstava loodusobjekti välis- ja vööndite piiride kulgemise kohta;
- 5) kaitsekorra kohta.

2. peatükk

KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 5. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida, püüda kala ning korjata marju, seeni ja muid metsa kõrvalsaadusi kogu kaitsealal.

(2) Telkimine ja lõkgetegemine on lubatud kohas, mis on kaitseala valitseja nõusolekul selleks ette valmistatud ja tähistatud. Telkimine ja lõkgetegemine selleks ettevalmistamata kohas on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul ning kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel.

(3) Kaitsealal on lubatud:

- 1) sõidukiga sõitmine teedel;
- 2) jalgrattaga sõitmine radadel;
- 3) punktides 1 ja 2 nimetatata juhtudel sõidukiga ja maastikusõidukiga sõitmine järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitsemise ja kaitse korraldamisega seotud tegevusel, kaitseala valitseja nõusolekul teostataval teadustegevusel, kaitse-eeskirjaga lubatud töödel, liinirajatiste hooldamiseks vajalikel töödel ning metsamajandus- ja põllumajandustöödel;
- 4) mootorita ujuv vahendiga sõitmine.

§ 6. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teha maakorraldustoiminguid;
- 3) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 4) lubada ehitada ehitusteatise kohustusega või ehitusloakohustuslikku ehitist, sealhulgas lubada püstitada või laiendada lautrit või paadisilda;
- 5) anda projekteerimistingimusi;
- 6) anda ehitusluba;
- 7) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda veeluba, ehitusluba ega esitada ehitusteatist;
- 8) jahiulukeid lisasööta.

§ 7. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmise korral tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või kaitseala seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt haldusmenetluse seadusele õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse suhtes.

3. peatükk SIHTKAITSEVÕÖND

§ 8. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on Kaarmise-Jõempa sihtkaitsevöönd.

§ 9. Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk

Sihtkaitsevööndi kaitse-eesmärk on metsa- ja sookoosluste, kaitstavate liikide ning nende elupaikade kaitse.

§ 10. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud:

- 1) kuni 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine kaitseala valitseja nõusolekul selleks ettevalmistatud kohas;
- 2) jahipidamine 1. augustist kuni 14. veebruarini;
- 3) punktis 2 nimetatata juhtudel on jahipidamine lubatud kaitseala valitseja igakordsel nõusolekul kaitse-eesmärgi saavutamiseks, inimese elule või tervisele tekkiva ohu vältimiseks, uluki tekitatud kahjustuse vältimiseks ning uluki kaudu leviva haiguse tõkestamiseks.

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas ja rohkem kui 30 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks kaitseala valitseja nõusolekul ettevalmistatud kohas;
- 2) olemasolevate maaparandussüsteemide hoiutööd ja veerežiimi taastamine;
- 3) koosluste kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile;
- 4) poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalikud hooldus- ja taastamistööd;
- 5) kaitsealuste liikide elutingimuste säilitamiseks ja taastamiseks vajalik tegevus;
- 6) olemasolevate ehitiste hooldustööd.

§ 11. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;
- 3) uute ehitiste püstitamine, välja arvatud kaitseala valitseja nõusolekul tee ja tehnovõrgu rajatise püstitamine kaitseala ja kaitsealal paikneva kinnistu tarbeks ning tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitseala tarbeks, kusjuures kaitseala tarbeks ehitise püstitamisel ehituskeeluvööndisse ei laiene ehitisele ehituskeeluvööndi ehituskeeld.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

- (1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.
- (2) Kaitsealal on Kaarmise piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on rohketoitelise järve elupaigatüübi ning kaitstavate liikide ja nende elupaikade kaitse.

§ 14. Lubatud tegevus

- (1) Piiranguvööndis on lubatud:
 - 1) majandustegevus, arvestades käesoleva määrusega sätestatud erisusi;
 - 2) kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud;
 - 3) jahipidamine.
- (2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:
 - 1) rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine kohas, mis ei ole selleks kaitseala valitseja nõusolekul ette valmistatud ega tähistatud;
 - 2) veekogu veetaseme ja kaldajoone muutmine;
 - 3) häil- ja aegjärgne raie kuni 2 hektari suuruse langina;
 - 4) ehitise, kaasa arvatud ajutise ehitise püstitamine, kusjuures kaitseala tarbeks ehitise püstitamisel ehituskeeluvööndisse ei laiene ehitisele ehituskeeluvööndi ehituskeeld.
- (3) Raie tegemisel tuleb elustiku mitmekesisuse säilitamiseks jätta ühe hektari kohta alles vähemalt 20 tihumeetrit kasvavaid puid või nende säilinud püstiseisvaid osi, mida ei koristata ja mis jäävad metsa alatiseks.

§ 15. Keelatud tegevus

- (1) Piiranguvööndis on keelatud:
 - 1) uue maaparandussüsteemi rajamine;
 - 2) maavara kaevandamine;
 - 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
 - 4) biotsiidi, taimekaitsevahendi ja väetise kasutamine, välja arvatud põllumaal.
- (2) Piiranguvööndis on keelatud puidu kokku- ja väljavedu külmumata pinnaselt. Kaitseala valitseja võib lubada puidu kokku- ja väljavedu, kui pinnas seda võimaldab.

5. peatükk

LÕPPSÄTTED

§ 16. Määruse jõustumine

Määrus jõustub kümnendal päeval pärast Riigi Teatajas avaldamist.

§ 17. Määruse muutmine

Vabariigi Valitsuse 27. juuli 2006. a määruse nr 176 „Hoiualade kaitse alla võtmine Saare maakonnas“ § 1 lõike 1 punkt 33 ja määruse lisas esitatud kaart „Kaarmise“ tunnistatakse kehtetuks.

§ 18. Otsuste muutmine

(1) Tunnistatakse kehtetuks Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee 18. detsembri 1973. a otsuse nr 22 „Kohaliku kaitse alla võetavate looduskaitseobjektide täiendava nimekirja kinnitamine“ punktis 1 nimetatud objekt „Jõempa kurisu“.

(2) Tunnistatakse kehtetuks Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee 21. juuni 1974. a otsuste protokoll nr 11 „Kohaliku kaitse alla võetud allikate ja kurisude kaitsetsoonide ja -režiimi kinnitamisest“ punktis 3 nimetatud objekt „Jõempa kurisu“.

§ 19. Menetluse läbiviimine

Määruse menetlus viidi läbi keskkonnaministri 16. juuni 2020. a käskkirjaga nr 1-2/20/267 algatatud haldusmenetluses, mille ülevaade koos ärakuulamise tulemusega on esitatud käesoleva määruse seletuskirjas.

§ 20. Vaidlustamine

Määrust on võimalik vaidlustada, esitades kaebuse halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras, osas, millest tulenevalt kinnisasja omanikule või valdajale õigused ja kohustused, mis puudutavad kinnisasja kasutamist või käsutamist.

¹Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimeistiku kaitse kohta (ELT L 206, 22.07.1992, lk 7–50); Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/147/EÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (ELT L 20, 26.01.2010, lk 7–25).

²Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 18. mail 2007. a muudetud Vabariigi Valitsuse 27. juuli 2006. a määrusega nr 176 „Hoiualade kaitse alla võtmine Saare maakonnas“ (RT I 2007, 39, 276) kaitse alla võetud Kaarmise hoiuala, Kingissepa Rajooni TSN Täitevkomitee 18. detsembril 1973. a otsusega nr 22 „Kohaliku kaitse alla võetavate looduskaitseobjektide täiendava nimekirja kinnitamine“ kaitse alla võetud Jõempa kurisude ja keskkonnaministri 17. aprilli 2006. a määrusega nr 28 „Kaitsealuste seeneliikide püsielupaikade kaitse alla võtmine ja kaitse-eeskiri“ kaitse alla võetud Jõempa sellerheiniku püsielupaiga põhjal. Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k „Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri“ lisa 1 punkti 2 alapunkti 65 kohaselt hõlmab kaitseala Kaarmise loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade kohta kehtivaid erisusi.

³Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴Kaitseala välis- ja vööndite piirid on kantud määruse lisas esitatud kaardile, mille koostamisel on kasutatud Eesti põhikaarti (mõõtkava 1 : 10 000) ja maakatastri andmeid. Kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris (register.keskkonnainfo.ee) ja maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

⁵Seletuskirjaga saab tutvuda Keskkonnaministeeriumi veebilehel www.envir.ee.

Kaja Kallas
Peaminister

Kristen Michal
Kliimaminister

Taimar Peterkop
Riigisekretär

[Lisa](#) Kaarmise-Jõempa looduskaitseala